

Degelijk Duits van buiten, nuchter Nederlands van binnen

Dertig jaar geleden was Theo Bakker een van de eerste veehouders die emigreerde naar het voormalige Oost-Duitsland. Binnen de dikke betonnen muren van een failliet staatsbedrijf bouwde hij met Nederlands gefokte koeien een nieuwe toekomst op. Na de komst van neef Sven volgde een nieuwe moderniseringsslag.

TEKST WICHERT KOOPMAN

Wie nietsvermoedend het erf opdraait bij Landwirtschaft Auleben in de Duitse deelstaat Thüringen, zou zich zomaar dertig jaar terug kunnen wanen in de tijd. Kale gebouwen met dikke betonnen muren en een mysterieuze toren domineren het uitgestrekte erf. Maar wie binnenloopt in een van de stallen, is direct in de realiteit van de melkveehouderij anno 2025. Robots melken en de veehouder volgt op zijn telefoon de koegezondheid aan de hand van sensordata. Er is in de afgelopen vijf jaar veel gebeurd op het Duitse

melkveebedrijf van de Nederlandse familie Bakker. De geschiedenis begint eigenlijk al vóór de val van de Berlijnse Muur in 1989, toen Oost- en West-Duitsland nog twee gescheiden landen waren. De nu 71-jarige Theo Bakker was melkveehouder in het Betuwse dorpje Hemmen. 'We molken honderd koeien in een vrij nieuwe stal, hadden het erf en de gebouwen in eigendom en pachtten een mooie huiskavel. Weg hoefden we daar niet', vertelt hij. 'Maar via een vriend met contacten in Oost-Duitsland was ik daar al eens geweest en ik hoorde

dat veel staatsbedrijven stopten met de melkveehouderij. Nieuwe stallen kwamen leeg te staan.'

Failiet bedrijf met nieuwe stal

Toen na de val van de Muur veel van deze bedrijven te koop kwamen, zag de avontuurlijke ondernemer kans. Diezelfde vriend tipte hem dat 'LPG Auleben' failliet was. 'Eigenlijk vond ik het bedrijf te groot. Maar ik zag ook mogelijkheden. Een paar jaar daarvoor was er nog een nieuwe ligboxenstal gebouwd met een 2x12-stands melkstal met automatische afname, destijds het nieuwste van het nieuwste.' Zo kwam het jonge gezin Bakker naar Duitsland. Met een koppel jongvee, want dat was op het bedrijf niet aanwezig. De melkveestapel bestond enkel uit vaarzen van het traditionele smr-ras. 'Insemineren was al maanden niet meer gedaan en uierontsteking was aan de orde van de dag', herinnert de veehouder zich. Van de oorspronkelijke veestapel bleef niet veel over.

Op de veranda met uitzicht over glooiende velden neemt Theo Bakker alle tijd om zijn verhaal te vertellen. Zo relaxt als op deze mooie avond was het leven op de boerderij in de beginjaren beslist niet. Naast de dagelijkse zorgen om min of meer verwaarloosde koeien kreeg hij te maken met tientallen grondeigenaren met wie hij overeen moest zien te komen en gebrek aan duidelijkheid over wet- en regelgeving die het ondernemen haast onmogelijk maakte. Maar hij overleefde.

Opvolging start vernieuwingsslag

Tot vijf jaar geleden leek het erop dat voor het bedrijf geen opvolger in de familie zou zijn. Totdat neef Sven uit Nederland zich meldde. 'Ik kwam als kind in de zomervakantie vaak naar Duitsland en werkte ook later nog regelmatig mee', vertelt hij. 'Ik was bedrijfsleider op een melkveebedrijf, maar toen ik de kans kreeg om het bedrijf van mijn oom over te nemen, hebben mijn vrouw Daphne en ik die met vier handen aangegrepen.' Inmiddels is de overname van Landwirtschaft Auleben een feit en heeft het bedrijf een grondige vernieuwingsgolf ondergaan. Dat wil zeggen: alle gebouwen staan nog fier overeind, maar de inrichting van de ligboxenstal uit de jaren tachtig is volledig gerenoveerd. Een loods op het

Theo en Sven Bakker

De gebouwen zijn van buiten niet veranderd, maar van binnen gemoderniseerd

bedrijf is omgebouwd tot een tweede stal met 165 boxen. Beide stallen zijn voorzien van diepstrooiselboxen van 120 tot 125 centimeter breed. En de melkstal, waarin oom Theo jarenlang twee keer vier uur per dag melk, is vervangen door in totaal acht melkrobots.

Lava legde basis

De 460 koeien realiseren een rollend jaargemiddelde van 11.000 kg melk met 4,45% vet en 3,66% eiwit. 'Sinds we automatisch melken, zijn de liters flink gestegen', constateert Sven. 'De koeien worden nu vaker gemolken. En ze stonden in het verleden tot wel anderhalf uur per dag in de wachtruimte. Nu krijgen de dieren meer rust en kunnen ze hun eigen gang gaan. Dat heeft zeker een positief effect op de productie', denkt hij. Overigens staan door de gestegen melkproductie de gehalten wel onder druk. 'In het verleden zaten we altijd flink boven de 8 procent vet plus eiwit. Daar willen we opnieuw naartoe', vertelt de veehouder. 'De koeien hebben het in zich, want er is hier altijd gefokt op gehalten.' De fokkerij op het Duitse bedrijf bleef op Nederlandse leest geschoeid. 'In het begin wilde ik trouw zijn aan de

BEDRIJFSPROFIEL

eigenaren	Sven (34) en Daphne (39) Bakker, recent overgenomen van Theo Bakker (71)
arbeid	5 vaste medewerkers
veestapel	460 melk- en kalfkoeien, 380 stuks jongvee
rollend jaargemiddelde	11.000 kg melk met 4,45% vet en 3,66% eiwit
bouwplan	140 ha productief grasland, 110 ha snijmais, 40 ha mais voor ccm, 110 ha voergerst en 50 ha extensief grasland

Negentig procent van het jongvee heeft Aalshorst Rody als vader

regionale ki-organisatie en heb ik nog Duitse holsteinstieren gebruikt. Maar die brachten niet de vooruitgang die ik in Nederland gewend was', vertelt Theo. 'Al vrij snel ben ik daarom sperma gaan importeren, van Delta Lava. Die stier heeft het hier erg goed gedaan', zo kijkt hij terug. Na Lava volgden stieren als Delta Hugo, Delta Stilist, Delta Solero en Delta Freerider. Van meer recente datum is de inzet van Pitcher, Everton en Lucardi.

Bijna 2000 rietjes Rody

In de afgelopen jaren insemineerde Sven bijna 2000 rietjes van Aalshorst Rody. Op dit moment heeft wel rond de 90 procent van het jongvee Rody als vader. 'Als een stier aanstaat, kopen we gerust een paar honderd rietjes die we breed gebruiken. Zo houden we de fokkerij eenvoudig en de veestapel uniform', legt Sven uit. 'Daarom gebruiken we bij voorkeur dochtergeteste stieren. Dan komen we niet voor verrassingen te staan.' Stieren selecteren oom en neef op de gehaltevererving, melksnelheid, dochtervruchtbaarheid, afkalfgemak en uier- en klauwgezondheid. 'Bij klauwgezondheid kijken we ook altijd naar de onderliggende kenmerken. Vooral de gevoeligheid voor wittelijndefecten vinden we belangrijk. Stieren met meer dan 100 voor hoogtemaat vallen af. Grote koeien fokken is vragen om problemen.' Ook in hun eigen veestapel selecteren de veehouders op uiergezondheid en vruchtbaarheid. 'Als een koe voor de tweede keer uierontsteking heeft gehad, gaat ze weg. En we insemineren maximaal drie keer met een holsteinstier, daarna nog twee keer met een Belgisch-witblauwstier. Als ze dan niet drachtig zijn, houdt het op.'

Herkauwen houdt koeien fit

Het management van de veestapel houdt Sven bewust eenvoudig en robuust, mede vanwege het werken met personeel. Dit uitgangspunt hanteert hij ook voor het voerregime. 'We voeren alle koeien eenzelfde tmr met als basis gras en mais in een 50:50-verhouding. Het ruwvoeraandeel is zestig procent en het krachtvoer bestaat uit eigen gerst en ccm en een aangekocht maatmeel met voornamelijk raapschroot en palmpitschilfers en een premix met mineralen, krijt en bicarbonaat', legt hij uit. In de robots krijgen koeien dagelijks niet meer dan twee kilo raapschroot. Het rijke basisrantsoen en de beperkte krachtvoergift beletten de koeien niet om de robots goed te bezoeken. De veehouder heeft hiervoor twee verklaringen. 'Op raapschroot lopen de koeien beter dan op

Een voormalige loods is ingericht voor de droge koeien

brok', stelt hij. 'Maar belangrijker is de gezondheid van de koeien. Als de dieren fit zijn, lopen ze vanzelf.' Aan die fitheid van de koeien levert de kwaliteit van het ruwvoer volgens Sven een belangrijke bijdrage. 'Gras en mais laten we grof hakselen op 20 millimeter. Een koe moet herkauwen om fit en actief te blijven', stelt hij. 'De koeien hebben halssensoren die onder andere de herkauwactiviteit volgen. Normaal gesproken herkauwen de koeien tussen de 560 en 600 minuten per dag. Als dit terugloopt, merken we dat direct aan minder loop op de robots', is zijn ervaring.

Naar miljoen kilo melk per arbeidskracht

Met de verbouwingen van de laatste jaren is de inrichting van de oude LPG weer up-to-date. Ideeën voor verdere optimalisatie heeft Sven echter nog genoeg. 'We willen nog wat sleufsilo's bijbouwen en nog twee robots plaatsen. Dan kunnen we doorgroeien naar een productie van ruim een miljoen kilo melk per arbeidskracht. Dat is nodig om in de toekomst rendabel te kunnen draaien. De melkprijs kan ook zo maar weer eens 35 cent worden', realiseert hij zich. De mysterieuze toren op het erf, blijkt trouwens gebouwd als schoorsteen voor de verwarming van het bedrijf. Alle gebouwen, inclusief de stallen en machinebergingen, werden destijds verwarmd. Aan dit bouwwerk een nuttige functie geven is niet gelukt. Of het zou een plekje in het logo van de boerderij moeten zijn. |

Robots in gewapend beton

De inrichting van Landwirtschaft Auleben werd de afgelopen jaren flink gemoderniseerd. Quinten den Hertog legde de metamorfose vast in foto's, die zijn te bekijken in een fotoserie op de website.

► Fotoserie op veeteelt.nl